A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2011. október 12. *

A T-224/10. sz. ügyben,

az **Association belge des consommateurs test-achats ASBL** (székhelye: Brüsszel [Belgium], képviselik: A. Fratini és F. Filpo ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviselik: N. Khan, A. Antoniadis és R. Sauer, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

támogatja:

az **Électricité de France (EDF)** (székhelye: Párizs [Franciaország], képviselik kezdetben: C. Lazarus, A. Amsellem és A. Fontanille, később: C. Lazarus és A. Creus Carreras ügyvédek)

beavatkozó,

* Az eljárás nyelve: angol.

összefonódást a 139/2004/EK rendelet alapján a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánító 2009. november 12-i C (2009) 9059 bizottsági határozat (COMP/M.5549 EDF/Segebel ügy) és a hatáskörrel rendelkező belga hatóságoknak a hivatkozott ügy vizsgálatának a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendelet 9. cikkének megfelelően történő részleges áttételét megtagadó 2009. november 12-i C (2009) 8954 bizottsági határozat megsemmisítése iránti kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (hatodik tanács),

tagjai: E. Moavero Milanesi elnök (előadó), N. Wahl és S. Soldevila Fragoso bírák,

hivatalvezető: N. Rosner tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2011. május 11-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita előzményei

1 A felperes Association belge des consommateurs test-achats ASBL olyan közhasznú társaság, amelynek célja különösen a fogyasztók érdekeinek főképpen Belgiumban történő védelme. E társaság a hatóságoktól független, és a tagdíjakból tartja fenn

magát. Nagyjából 350 000 magánszemély tagjával a legnagyobb fogyasztói szövetség Belgiumban.

2 2009 júniusában a felperes értesült arról, hogy az Électricité de France (EDF) bejelentette a Segebel SA – amely egy olyan holding, amelynek egyetlen vagyona a GDF Suez SA által irányított történelmi szolgáltató Electrabel SA után a második legnagyobb belga villamosenergia-szolgáltatóban, az SPE SA-ban fennálló 51%-os részesedése – feletti kizárólagos irányítás megszerzésére irányuló szándékát (a továbbiakban: szóban forgó összefonódás). A jelen ügy tényállásának megvalósulása idején a francia állam az EDF részvényeinek 84,6%-ával rendelkezett. A francia állam továbbá a GDF Suezben is 35,91%-os kisebbségi részesedéssel rendelkezett. Ezeket a társasági részesedéseket az Agence des participations de l'État két különböző vezetőség révén kezelte.

3 A felperes 2009. június 23-án levelet intézett az Európai Közösségek Bizottságához, amelyben kifejtette a szóban forgó összefonódással kapcsolatos aggodalmait (a továbbiakban: 2009. június 23-i levél), és egyúttal felhívta a Bizottságot, hogy elemezze a francia állam EDF-ben és GDF Suezben fennálló társasági részesedésének állítólagosan végzetes következményeit a belga gáz- és energiapiacra. Egyébiránt a felperes megjegyezte, hogy mivel a szóban forgó összefonódás hatást gyakorol a végső fogyasztók által használt termékekre vagy szolgáltatásokra, a 139/2004/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 7-i 802/2004/EK bizottsági rendelet 11. cikkének c) pontja alapján arra kéri a Bizottságot (HL L 133., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 3. kötet, 88. o.), hogy tartson részére meghallgatást.

4 A Bizottság 2009. július 20-án azt a választ adta a felperesnek, hogy a szóban forgó összefonódás elemzése során figyelembe veszi majd a felperes észrevételeit, amennyiben ezen összefonódást közösségi léptékűnek minősíti.

5 2009. szeptember 23-án az EDF a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendeletnek (HL L 24., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 3. kötet, 40. o.) megfelelően bejelentette a szóban forgó összefonódást a Bizottságnak. 2009. szeptember 30-án a belejelentést közzétették (a továbbiakban: a bejelentés közzététele) az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* (HL C 235., 26. o.), amelyben felhívták az érintett harmadik feleket, hogy nyújtsák be a közzétételre vonatkozó észrevételeiket. A felperes e közzétételre nem reagált.

6 2009. október 14-én az Autorité belge de concurrence (belga versenyhatóság) a 139/2004 rendelet 9. cikke (3) bekezdése b) pontjának címén a belga energiapiacra tekintettel a szóban forgó összefonódás részleges áttételére vonatkozó kérelmet nyújtott be a Bizottsághoz (a továbbiakban: áttétel iránti kérelem).

7 A Bizottság a szóban forgó összefonódást az ügyfeleknek, versenytársaknak, szolgáltatóknak, szakmai szövetségeknek, valamint a Commission de régulation de l'électricité et du gaz belge-nek (belga áram- és gázügyi szabályozási bizottság, CREG) küldött kérdőívek segítségével elemezte. Egyébiránt a Bizottság az EDF által 2009. október 23-án felajánlott kötelezettségvállalásokat egy 20 különböző fél – többek között egyes villamosenergia-termelők és -szolgáltatók, a CREG és az Autorité belge de concurrence – részvételével tartott konzultáció keretében tartott piaci tesztnek vetette alá.

8 2009. november 12-én a Bizottság elfogadta egyrészt a C (2009) 8954 határozatot (COMP/M.5549 EDF/Segebel ügy) (a továbbiakban: az áttételt megtagadó határozat), amelyben elutasította a hatáskörrel rendelkező belga hatóságoknak a hivatkozott ügy részleges áttételére vonatkozó kérelmét, másrészt pedig a C (2009) 9059 határozatot (COMP/M.5549 EDF/Segebel ügy) (a továbbiakban: engedélyező határozat), amelyben a szóban forgó összefonódást a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánította. A Bizottság az engedélyező határozatot a 139/2004 rendelet 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja és (2) bekezdése alapján fogadta el. A Bizottság ugyanis az EDF által felajánlott, majd módosított kötelezettségvállalások benyújtását követően úgy ítélte meg, hogy a szóban forgó összefonódás közös piaccal való összeegyeztethetősége tekintetében már nem állnak fenn komoly kétségek, és ezért a hivatkozott összefonódás-ellenőrzési rendelkezések által meghatározott eljárás szakaszában (a

továbbiakban: I. szakasz) engedélyezhető anélkül, hogy a hivatkozott rendelet 6. cikke (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott eljárást megindítaná (a továbbiakban: II. szakasz).

9 A Bizottság az engedélyező határozatban úgy ítélte meg, hogy csak bizonyos, Belgiumban, Franciaországban és Hollandiában található gáz- és villamosáram-piacokat érint a szóban forgó összefonódás. A belga piacok tekintetében először is a villamosáram-termelési, nagykereskedelmi és -eladási piac ((15)–(117) preambulumbekezdés), másodszor a kiegyenlítő- és kiegészítő szolgálatások piaca ((118)–(130) preambulumbekezdés), harmadszor a kis- és nagyipari ügyfelek ellátásának kiskereskedelmi piaca ((131–(152) preambulumbekezdés) volt érintve. Tekintettel arra, hogy csak az SPE – és nem az EDF – volt tevékeny a lakossági ügyfelek villamosáram- és gázellátásának piacán, az utóbbi nem tekinthető érintett piacnak ((11) és (139) preambulumbekezdés).

10 A szóban forgó összefonódás esetleges egyoldalú hatásaival kapcsolatosan az engedélyező határozat megállapítja, hogy az EDF a bejelentett összefonódást megelőzően Belgiumban két, kombinált ciklusú gázturbinás termelési egység építésére szolgáló telepet kezdett el fejleszteni, anélkül azonban, hogy az erre a beruházásra vonatkozó végleges döntéseket meghozta volna, és további projektek megkezdését tervezte annak érdekében, hogy termelési kapacitásokhoz jusson ((43)–(45) preambulumbekezdés). Mivel az EDF csupán korlátozott működési kapacitással rendelkezett, amely ezenfelül 2015-ig szerződéses kötelezettségek tárgyát képezte, az akkor fennálló termelési kapacitás tekintetében nem létezett jelentős átfedés a villamosáram-termelési, valamint a nagykereskedelmi piac között ((62) preambulumbekezdés). Ugyanakkor – tekintettel arra, hogy az SPE már több termelési kapacitásra vonatkozó fejlesztési projektet folytatott – az engedélyező határozat komoly kétségeket állapít meg a szóban forgó összefonódás révén létrejövő jogi személy arra való ösztönzésével kapcsolatosan, hogy a két fent említett telep fejlesztését folytassa ((63) és (116) preambulumbekezdés); ám ezeket a kétségeket az EDF által nyújtott, majd módosított kötelezettségvállalások eloszlatták ((206)–(246) preambulumbekezdés).

11 Az esteleges összehangolt hatások kapcsán az engedélyező határozat figyelembe veszi többek között az Autorité belge de concurrence azon ténnyel kapcsolatosan felhozott érveit, miszerint a francia állam EDF-ben és GDF Suezben fennálló társasági részesedése felveti az utóbbi vállalkozás és a szóban forgó összefonódás révén létrejövő jogi személy közötti összehangolásának kockázatát. Mindazonáltal arra a következtetésre jut, hogy az EDF-et a GDF Suezhez képest önálló döntési jogkörrel rendelkező vállalkozásnak, vagyis az utóbbi tényleges versenytársának lehet tekinteni ((89)–(99) preambulumbekezdés).

12 A Bizottság az áttételt megtagadó határozatban az engedélyező határozathoz hasonló versenyhelyzetre vonatkozó értékelésében megállapítja, hogy a 139/2004 rendelet 9. cikke (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott áttétel feltételei teljesülnek. Mindazonáltal a Bizottság úgy ítéli meg, hogy ő a legmegfelelőbb hatóság a szóban forgó összefonódás vizsgálatára, tekintettel arra, hogy először is az utóbbi évek során jelentős szakértelmet szerzett a belga villamosáram-piacok tekintetében, másodszor az Autorité belge de concurrence által a versennyel kapcsolatosan kifejtett aggodalmak túllépik a belga piacokat, és ennélfogva több országra kiterjedő elemzést kívánnak meg, amelyhez az említett hatóságnak nincsenek meg a megfelelő vizsgálati eszközei. Egyébiránt az áttétel magában hordozza annak kockázatát, hogy a szóban forgó összefonódást az említett hatóságnak a belga versenyjogi jogszabályok alkalmazása miatt anélkül kellene jóváhagynia, hogy további feltételek előírására lenne lehetősége ((260)–(263) preambulumbekezdés).

Az eljárás és a felek kérelmei

13 A Törvényszék Hivatalához 2010. május 17-én benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a jelen keresetet.

14 A Törvényszék Hivatalához 2010. szeptember 10-én benyújtott levelével az EDF kérte, hogy beavatkozhasson a jelen eljárásba a Bizottság kereseti kérelmeinek támogatására. A Törvényszék eljárási szabályzata 116. cikkének 1. §-a értelmében értesítette a feleket a beavatkozási kérelemről, akik nem emeltek kifogást a beavatkozás ellen.

15 2010. november 17-i végzésével a Törvényszék hatodik tanácsának elnöke helyt adott e kérelemnek.

16 2010. január 16-án a beavatkozó benyújtotta a beavatkozási beadványát, amelyre válaszul a felperes az erre megadott határidőn belül benyújtotta észrevételeit, miközben a Bizottság lemondott erről.

17 Az előadó bíró jelentése alapján a Törvényszék (hatodik tanács) megnyitotta az eljárás szóbeli szakaszát.

18 A Törvényszék 2011. március 25-i levelében az eljárási szabályzatának 64. cikke szerinti pervezető intézkedések címén felhívta a Bizottságot egyes dokumentumok benyújtására, írásbeli kérdéseket intézett hozzá, továbbá írásbeli válaszadásra hívta fel őt. A Bizottság a megadott határidőn belül eleget tett e pervezető intézkedéseknek.

19 A felek szóbeli előadásait és a Törvényszék által szóban feltett kérdésekre adott válaszait a Törvényszék a 2011. szeptember 21-i tárgyaláson meghallgatta.

20 A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

– semmisítse meg az engedélyező határozatot, valamint az áttételt megtagadó határozatot;

– a Bizottságot és a beavatkozót kötelezze a költségek viselésére.

21 A Bizottság és a beavatkozó azt kéri, hogy a Törvényszék:

– utasítsa el a keresetet;

– kötelezze a felperest a költségek viselésére.

A jogkérdésről

22 A felperes az engedélyező határozatra vonatkozó kereseti kérelmének alátámasztására három jogalapot ad elő; az első jogalap az indokolási kötelezettség megsértésére, a 139/2004 rendelet 6. cikke (2) bekezdésének megsértésére, valamint a Bizottságnak az EDF és a GDF Suez közötti strukturális viszonyok értékelése során vétett nyilvánvaló értékelési hibájára, a második jogalap ugyanezen rendelkezés azáltal történő megsértésére vonatkozott, hogy a Bizottság nem ismerte el a felperesnek a közigazgatási eljárásban való részvételhez való jogát, a harmadik jogalap pedig a hivatkozott rendelkezésnek a II. szakasz meg nem indításából eredő megsértésére, illetve ezáltal vétett nyilvánvaló értékelési hibára hivatkozott.

23 A felperes az áttételt megtagadó határozat kapcsán lényegében egy, a 139/2004 rendelet 9. cikke (3) bekezdésének megsértésére vonatkozó jogalapra hivatkozik.

24 A Bizottság – anélkül, hogy az eljárási szabályzat 114. cikke alapján külön beadványban kifogással élne – a jelen kereset elfogadhatatlanságára hivatkozik annyiban, amennyiben az egyszerre irányul mind az engedélyező határozat, mind az áttételt megtagadó határozat megsemmisítésére.

Az engedélyező határozat megsemmisítésére irányuló kérelemről

25 A Bizottság azt állítja, hogy a felperes az engedélyező határozatra nézve nem rendelkezik kereshetőségi joggal, mivel az nem érinti őt, sem közvetlenül, sem személyében.

26 A Bizottság szerint a felperes – azon túlmenően, hogy nem felel meg a 25/62. sz., Plaumann kontra Bizottság ügyben 1963. július 15-én hozott ítéletből (EBHT 1963., 197. o.) származó ítélkezési gyakorlatban meghatározott kereshetőségi feltételeknek – nem tartozik a 139/2004 rendelet 18. cikkének (4) bekezdésében felsorolt azon személyek körébe, akiket a Bizottság meghallgathat, illetve akiket meg kell hallgatnia, amennyiben azt kérik. A felperes tehát nem rendelkezik azon eljárási jogokkal, amelyeket a Bizottság megsérthetett volna azzal, hogy nem indította meg a II. szakaszt, amely egyébként sem teszi lehetővé a harmadik személyek annál magasabb szintű részvételét, mint amely az I. szakasz keretében elő van írva.

Előzetes megjegyzések

27 Emlékeztetni kell, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerint természetes vagy jogi személy csak akkor nyújthat be keresetet más személynek címzett határozat ellen, ha az őt közvetlenül és személyében érinti. Mindazonáltal az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy egy összefonódás közös piaccal való összeegyeztethetőségére vonatkozó bizottsági határozat esetén érintett harmadik felek kereshetőségi jogát eltérően kell értékelni aszerint egyrészt, hogy a határozatok lényegét érintő hibákra hivatkoznak-e (a továbbiakban: első csoport), vagy másrészt arra hivatkoznak-e, hogy

a Bizottság valamely, az összefonódás-ellenőrzési európai uniós jogi aktus által számukra biztosított eljárási jogokat sértett meg (a továbbiakban: második csoport).

28 Az első csoport tekintetében az a puszta körülmény, hogy valamely határozat hatást gyakorolhat a felperes jogi helyzetére, nem elegendő annak megállapításához, hogy kereshetőségi joggal rendelkezik (a Törvényszék T-96/92. sz., CCE de la Société générale des grandes sources és társai kontra Bizottság ügyben 1995. április 27-én hozott ítéletének [EBHT 1995., II-1213. o.] 26. pontja, és a T-12/93. sz., CCE de Vittel és társai kontra Bizottság ügyben 1995. április 27-én hozott ítéletének [EBHT 1995., II-1247. o.] 36. pontja). Különösen meg kell jegyezni, hogy fent hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítéletből (EBHT 1963., 223. o.) származó formula szerint a felperes személyében érintettsége csak akkor áll fenn, ha a szóban forgó határozat őt egyes egyedi jellemzői vagy minden más személytől megkülönböztető ténybeli helyzet folytán érinti, és ezáltal a címzetthez hasonló módon egyéníti őt.

29 A második csoport esetében, főszabály szerint, ha valamely rendelet harmadik személyek számára eljárási jogokat nyújt, az említett személyeknek jogos érdekeik védelme végett keresetindítási joggal kell rendelkezniük. Konkrétabban a természetes vagy jogi személyek peres eljárásaival kapcsolatosan meg kell állapítani különösen, hogy egyes harmadik személyeknek a közigazgatási eljárás során a Bizottság általi – kérelmükre történő – meghallgatáshoz való jogát főszabály szerint az uniós bíróságok csupán a Bizottság által hozott végleges határozat jogszerűsége felülvizsgálatának szakaszában részesíthetik oltalomban. Vagyis, még ha ez a határozat nem is érinti személyében és/vagy közvetlenül a felperest, akkor is kereshetőségi jogot kell biztosítani részére a hivatkozott határozattal szemben pontosan azon célból, hogy az uniós bíróság megvizsgálhassa, hogy azon eljárási garanciák, amelyekre hivatkozhat, megsértésre kerültek-e, vagy sem. A Törvényszéknek kizárólag akkor kell megsemmisítenie e határozatot a lényeges eljárási szabályok megsértése miatt, ha e garanciák olyan megsértését kénytelen megállapítani, amely a felperes azon jogát veszélyezteti, hogy – amennyiben azt kérte – hatékonyan kifejthesse álláspontját a szóban forgó közigazgatási eljárás során. A felperes eljárási jogainak ilyen lényeges megsértése hiányában pusztán az a tény, hogy a felperes az uniós bíróság előtt jogainak a közigazgatási eljárás során történt megsértésére hivatkozik, nem vezet a kereset elfogadhatóságához abból az indokból, hogy az az anyagi jogi szabályokból eredő jogalapokon alapul (lásd ebben az

értelemben analógia útján a fent hivatkozott CCE de la Société générale des grandes sources és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 46. pontját és a fent hivatkozott CCE de Vittel és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 59. pontját).

30 Következésképpen egy, nem az első csoportba tartozó felperes által benyújtott kereset csak akkor minősülhet elfogadhatónak, ha célja a felperes közigazgatási eljárás során elismert eljárási garanciái védelmének biztosítása, és a Törvényszék feladata annak érdemi vizsgálata, hogy a megsemmisíteni kért határozat figyelmen kívül hagyja-e ezen garanciákat (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott CCE de la Société générale des grandes sources és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 47. pontját, valamint a fent hivatkozott CCE de Vittel és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 60. pontját).

31 Egyébiránt meg kell jegyezni, hogy ez a különbségtétel emlékeztet a Szerződés állami támogatásokra vonatkozó szabályaira vonatkozó peres eljárásokban gyakran alkalmazott megkülönböztetésre, amely ugyancsak az uniós versenyjogból ered, és amely az ítélkezési gyakorlatból származó megfelelő példákat nyújthat azon módosítások sérelme nélkül, amelyek esetlegesen szükségesek lehetnek e példáknak az összefonódások ellenőrzésével kapcsolatos peres eljárásokra való átültetése során. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ha a felperes a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét vizsgáló határozatnak mint ilyennek a megalapozottságát vonja kétségbe, akkor pusztán az a körülmény, hogy a felperes az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése értelmében vett „érintett félnek" tekinthető, nem elegendő a kereset elfogadhatóságához, hanem a felperesnek azt is bizonyítania kell, hogy a fent hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítélet értelmében vett sajátos helyzetben van. Ezzel szemben amennyiben a Bizottság ugyanezen cikk (3) bekezdése alapján hozott határozatával megállapítja, hogy valamely támogatás összeegyeztethető a közös piaccal, az említett eljárási garanciák kedvezményezettjei e garanciák tiszteletben tartását csak akkor képesek érvényesíteni, ha lehetőségük van arra, hogy e határozatot az uniós bíróság előtt vitatják. Ezért az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése értelmében vett érintett személy által az ilyen határozat ellen benyújtott megsemmisítés iránti keresetet az uniós bíróság akkor nyilvánítja elfogadhatónak, ha azzal a felperes az utóbbi rendelkezés által biztosított eljárási jogait kívánja védelmezni (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-319/07. P. sz., 3F kontra Bizottság ügyben 2009. július 9-én hozott ítéletének [EBHT 2009., I-5963. o.] 30., 31. és 34. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

Az engedélyező határozattal szembeni kereset elfogadhatóságáról annyiban, amennyiben az a hivatkozott határozat lényegét vitatja

32 A jelen ügyben a felperes nem a fenti 27. pontban meghatározott első csoportba tartozik, mivel nem teljesíti a fenti hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítéletben a személyében érintettségre vonatkozóan előírt feltételeket.

33 Először is a felperes által képviselt személyeket az engedélyező határozat csupán objektív és absztrakt energiafogyasztói minőségükben érinti azon okból, hogy az e határozat által létrejövő kínálati összefonódás miatt az energiaszolgáltatási árak emelkedhetnek, és ezáltal a szóban forgó érintett földrajzi piacon lakhellyel rendelkező összes villamosenergia-fogyasztót ugyanúgy érinteni fogja ez a tény. Vagyis az engedélyező határozat a hivatkozott személyeket nem egyes egyedi jellemzőik vagy olyan ténybeli helyzet folytán érintik, amely a címzetthez hasonló módon egyéníti őket. Mivel ezeket a személyeket az engedélyező határozat nem érinti személyükben, a felperes mint a jogalanyok valamely csoportja közös érdekeinek az előmozdítására létrehozott szövetség sem minősül az adott csoport általános érdekeit érintő jogi aktus által – az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében vett – személyében érintettnek (lásd ebben az értelemben a Törvényszék T-350/03. sz., Wirtschaftskammer Kärnten és best connect Ampere Strompool kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 18-án hozott végzésének [az EBHT-ban nem tették közzé] 29–31. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

34 Másodszor annak lehetőségével kapcsolatosan, hogy a felperest az engedélyező határozat személyében érintse amiatt, hogy e határozat a felperes saját érdekeit szövetségi minőségében érinti, meg kell állapítani, hogy ezek az érdekek egy összefonódás-ellenőrzési eljárásban leginkább abból állnak, hogy álláspontját ismertethesse azon eljárás során, amely az összefonódás közös piaccal való összeegyeztethetőségét megállapító bizottsági határozat elfogadásához vezet. Ennélfogva az ilyen érintettség csupán azon

kérdés megválaszolása tekintetében releváns, hogy a felperes a fenti 27. pontban meghatározott második csoportba tartozik-e.

35 Következésképpen az engedélyező határozattal szembeni kereset elfogadhatatlan annyiban, amennyiben az a hivatkozott határozat lényegét vitatja.

Az engedélyező határozattal szembeni kereset elfogadhatóságról annyiban, amennyiben az a felperes eljárási jogainak védelmezésére irányul

36 Azon kérdés tekintetében, hogy a felperes a fenti 27. pontban meghatározott második csoportba tartozik-e, emlékeztetni kell, hogy a 802/2004 rendelet 11. cikke c) pontjának második francia bekezdése értelmében a fogyasztói szövetségeknek – a 139/2004 rendelet 18. cikkének alkalmazásával – joguk van a meghallgatáshoz, ha a tervezett összefonódás olyan termékeket vagy szolgáltatásokat érint, amelyeket végső fogyasztók használnak. A 139/2004 rendelet 18. cikke (4) bekezdésének utolsó mondata előírja, hogy ha természetes és jogi személyek kellő érintettségüket igazolják, kérelemre jogosultak arra, hogy a Bizottság őket meghallgassa. Továbbá a 802/2004 rendelet 16. cikkének (1) bekezdése feljogosítja álláspontjuk ismertetésére azon harmadik személyeket, akik a 139/2004/EK rendelet 18. cikke (4) bekezdésének második mondata szerint írásban kérik meghallgatásukat.

37 Ebből következően a fenti 1. pontban ismertetett jellemzőkkel rendelkező fogyasztói szövetségnek minősülő felperes a szóban forgó összefonódás vizsgálatára irányuló bizottság közigazgatási eljárás keretében rendelkezhet eljárási joggal, vagyis a meghallgatáshoz való joggal, feltéve, hogy két feltétel teljesül: az első feltétel arra vonatkozik, hogy az összefonódásnak olyan termékeket vagy szolgáltatásokat kell érintenie, amelyeket végső fogyasztók használnak (a továbbiakban: első feltétel); a második feltétel

pedig arra vonatkozik, hogy a felperesnek ténylegesen kell kérnie írásban, hogy a Bizottság meghallgassa a szóban forgó vizsgálati eljárása során (a továbbiakban: második feltétel).

38 Feltéve, hogy ez a két feltétel teljesül, a felperes jogosult az engedélyező határozatot ezen eljárási jog megsértése miatt vitatni. Ezzel kapcsolatosan meg kell jegyezni, hogy a felperes beadványaiban utalt arra a tényre, hogy nem volt joga a Bizottság előtt folytatott eljárás során álláspontját kifejteni és részt venni az eljárásban, mivel a Bizottság az engedélyező határozatot a II. szakasz megindítása nélkül hozta meg. Ezen túlmenően a tárgyalás során a Törvényszék által feltett kérdésekre adott válaszában a felperes világosan kifejtette, hogy a keresetében felhozott jogalapok mind a megtámadott határozatok érdemi részére, mind a saját eljárási jogainak megsértésére vonatkoznak.

39 Márpedig igaz – amint arra a Bizottság fel is hívja a figyelmet –, hogy az összefonódások ellenőrzésére alkalmazandó rendelkezések nem írják elő, hogy a Bizottság a harmadik személyeket – mint például a felperest – csupán a II. szakasz során hallgassa meg, olyannyira, hogy a felperes meghallgatáshoz való esetleges jogának megsértése nem is abból ered, hogy a Bizottság az engedélyező határozatot az I. szakaszt követően hozta meg. Mindazonáltal a Bizottság e kifogása nem befolyásolja a hivatkozott határozatnak a felperes eljárási jogai megsértése miatti megsemmisítésére irányuló kérelmének elfogadhatóságát. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a Bizottság a felperest egyáltalán nem hallgatta meg, még az I. szakasz során sem. Vagyis, még ha feltételezzük is, hogy a felperes eljárási jogai a két szakaszban megegyezők, a felperes akkor is jogosult arra irányuló keresetet benyújtani, hogy a Törvényszék vizsgálja meg, hogy eljárási jogait megsértette-e a Bizottság, függetlenül attól, hogy az eljárás melyik szakaszának végén hozta meg az engedélyező határozatot.

– A végső fogyasztókra vonatkozó feltételről

40 A fenti 37. pontban meghatározott első feltétel kapcsán emlékeztetni kell, hogy a 802/2004 rendelet 11. cikke c) pontjának második francia bekezdése ugyan úgy

rendelkezik, hogy a fogyasztói szövetségeknek csak akkor van joguk a meghallgatáshoz, ha a tervezett összefonódás olyan termékeket vagy szolgáltatásokat érint, amelyeket végső fogyasztók használnak, ám azt nem írja elő, hogy a tervezett összefonódás tárgyának közvetlenül az adott termékekre vagy szolgáltatásokra kell irányulnia.

41 Ezen túlmenően arra is fel kell hívni a figyelmet, hogy a 2009. június 23-i levél kifejezetten utalt arra a tényre, hogy a felperes véleménye szerint a szóban forgó összefonódás a fogyasztók árakkal és szolgáltatásokkal kapcsolatos érdekeit is érinti, és a Bizottság a szóban forgó levélre adott válaszában nem cáfolta meg ezt az állítást.

42 Az engedélyező határozatból valóban kitűnik, hogy a Bizottság úgy vélte, hogy a szóban forgó összefonódás csupán másodlagos hatást gyakorol a fogyasztókra. A Bizottság ugyanis az engedélyező határozat (139) preambulumbekezdésében a kiskereskedelmi villamosáram-szolgáltatási piac kapcsán megállapította, hogy a szóban forgó összefonódás a belga villamosáram-szolgáltatási piacokon csupán a kis- és nagyipari ügyfelek villamosáram-szolgáltatási kiskereskedelmi piacán hoz létre horizontális átfedéseket anélkül, hogy utalt volna a lakossági ügyfelekre. Ezzel szemben a Bizottság e határozat (151) és (152) preamublumbekezdésében elismerte, hogy a szóban forgó összefonódás a különböző belga kiskereskedelmi piacokon hatást fejthet ki, ám úgy vélte, hogy olyan másodlagos hatásokról van szó, amelyek nem támasztanak komoly kétségeket a szóban forgó összefonódás közös piaccal való összeegyeztethetősége tekintetében. E másodlagos hatásokat az engedélyező határozat (207) preambulumbekezdése is említi.

43 Ugyanakkor még e hatások másodlagos jellege sem járhat azzal, hogy megfosztja a felperest a meghallgatáshoz való jogától. A Bizottság ugyanis a 802/2004 rendelet 11. cikke c) pontjának második francia bekezdését nem értelmezheti megszorítóan

oly módon, hogy e rendelkezés alkalmazását lényegében olyan esetekre korlátozza, amikor az összefonódás a végső fogyasztókat érintő piacokra közvetlen hatást gyakorol. Ez még inkább így van, mivel egyrészt a 139/2004 rendelet 2. cikke (1) bekezdése második albekezdésének b) pontja úgy rendelkezik, hogy egy összefonódás értékelésénél a Bizottságnak figyelembe kell vennie többek között a közbenső és végső fogyasztók érdekeit. Másrészt az EK 153. cikk (2) bekezdése – amelynek tartalma lényegében megegyezik az EUMSZ 12. cikk tartalmával – szerint a fogyasztóvédelmi követelményeket figyelembe kell venni az egyéb uniós politikák és tevékenységek meghatározásakor és végrehajtásakor. Egyébiránt az Európai Unió Alapjogi Chartájának 38. cikke (HL 2007. C 303., 1. o.) is úgy rendelkezik, hogy az Unió politikáiban biztosítani kell a fogyasztók védelmének magas szintjét.

44 Végül a Bizottság nem jogosult elutasítani egy fogyasztói szövetség valamely összefonódással kapcsolatos kellő érintettségét igazoló harmadik személyként való meghallgatására irányuló kérelmét anélkül, hogy lehetőséget biztosítana annak bizonyítására, hogy a fogyasztók milyen módon lehetnek érintettek ezen összefonódás tekintetében (lásd e tekintetben analógia útján a Törvényszék T-256/97. sz., BEUC kontra Bizottság ügyben 2000. január 27-én hozott ítéletének [EBHT 2000., II-101. o.] 77. pontját).

45 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a felperes megfelel a fenti 37. pontban meghatározott első feltételnek.

– A meghallgatás iránti kérelem benyújtására vonatkozó feltételről

46 A fenti 37. pontban meghatározott második feltétel tekintetében azt kell megvizsgálni, hogy a felperes szabályosan nyújtotta-e be a 139/2004 rendelet 18. cikkének (4) bekezdésében, valamint a 802/2004 rendelet 16. cikkének (1) bekezdésében előírt meghallgatási iránti kérelmet.

47 Ezzel kapcsolatosan először is emlékeztetni kell, hogy 2009. június 23-i levelében a felperes kijelentette, hogy a szóban forgó összefonódásra vonatkozó ellenőrzési eljárás keretében élni kíván a véleménye szerint a 802/2004 rendelet 11. cikkének c) pontja alapján fennálló meghallgatás iránti jogával. Az is nyilvánvaló, hogy a 2009. június 23-i levél korábban született, mint a szóban forgó összefonódásra vonatkozó tervezet bejelentése, és szükségképpen e tervezetnek az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történt közzététele.

48 A Bizottság 2009. július 20-án erősítette meg e levél kézhezvételét, és arról tájékoztatta a felperest, hogy a szóban forgó összefonódás elemzése során figyelembe veszi az észrevételeit, amennyiben ezen összefonódást közösségi léptékűnek minősíti.

49 Mindazonáltal sem a 139/2004 rendelet, sem a 802/2004 rendelet – amikor úgy rendelkeznek, hogy a Bizottságnak bizonyos harmadik személyeket meg kell hallgatnia, ha azok kérik – nem rendelkezik arról, hogy melyik az az időszak, amely alatt e harmadik személyeknek meghallgatás iránti kérelmüket be kell nyújtaniuk. E rendeletek különösen nem határozzák meg kifejezetten, hogy ezt a kérelmet azon összefonódás bejelentése előtt vagy e bejelentés közzétételekor kell-e benyújtani, amelyre vonatkozik.

50 Ugyanakkor az összefonódásokra vonatkozó uniós jogi szabályozás ezzel kapcsolatos hiányát nem lehet úgy értelmezni, hogy egy meghallgatás iránti kérelem kötelezettséget keletkeztet a Bizottság részére arra, hogy e kérelemnek helyt adjon, feltéve hogy az erre vonatkozó egyéb feltételek teljesülnek, még ha e kérelmet a szóban forgó összefonódás Bizottságnak való bejelentését megelőzően is nyújtották be. Meg kell állapítani ugyanis, hogy az összefonódások ellenőrzésére vonatkozó uniós jogi szabályozás terén a Bizottság hivatalos vizsgálati eljárásának megindítását kiváltó esemény éppen a bejelentés.

51 E tekintetben emlékeztetni kell, hogy a 139/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése értelmében a közösségi léptékű összefonódásokat a Bizottságnál az összefonódás végrehajtását megelőzően, a megállapodás megkötését, a nyilvános ajánlat közzétételét, vagy az irányítást megalapozó részesedés megszerzését követően kell bejelenteni. E rendelkezés (2) bekezdése hozzáteszi, hogy a bejelentés akkor is lehetséges, ha az érintett vállalkozások bizonyítják a Bizottságnak jóhiszemű szerződéskötési szándékukat, vagy nyilvános ajánlat esetén az ajánlattételi szándék nyilvános közzétételekor, feltéve hogy a szándékolt megállapodás vagy nyilvános ajánlat közösségi léptékű összefonódást eredményez. A (3) bekezdés kimondja, hogy a hivatkozott rendelet alkalmazásában a „bejelentett összefonódás" kifejezés vonatkozik a második bekezdésnek megfelelően bejelentett, szándékolt összefonódásokra is.

52 Továbbá a 139/2004 rendelet 6. cikkének (1) bekezdéséből, illetve 10. cikkének (1) és (4) bekezdéséből kitűnik, hogy a Bizottság egy összefonódás bejelentését annak kézhezvétele után azonnal megvizsgálja, és a bejelentett összefonódásról szóló határozatot legfeljebb 25 munkanapon belül kell meghozni, amely határidőt a hivatkozott rendelkezésekben kifejezetten előírt esetekben meg lehet hosszabbítani és/vagy fel lehet függeszteni. Ez a határidő a bejelentés kézhezvételét követő munkanapon kezdődik, vagy ha a bejelentésben szolgáltatandó információ hiányos, a hiánytalan információ kézhezvételét követő munkanapon. E határidőn belül – amely az I. szakaszt határolja be – a Bizottságnak el kell döntenie, hogy a bejelentett összefonódás a 139/2004 rendelet hatálya alá tartozik-e, és ha igen, akkor az az I. szakaszban engedélyezhető-e azon indokból, hogy nem támaszt komoly kétségeket a szóban forgó összefonódás közös piaccal való összeegyeztethetőségét illetően, vagy hogy az alaposabb vizsgálat érdekében meg kell-e indítania a II. szakaszt.

53 Mivel a Bizottság a 139/2004 rendelet 6. cikke alapján csak a bejelentett összefonódások tekintetében határoz, az összefonódások ellenőrzésére vonatkozó uniós szabályozás logikájának megfelel az az elgondolás, hogy azokat a lépéseket, amelyeket harmadik személyeknek azért kell megtenniük, hogy részt vehessenek az eljárásban, az összefonódás hivatalos bejelentésének időpontjától tehetik meg.

54 Egyébiránt meg kell jegyezni, hogy az érintett üzleti körökben, illetve a sajtóban igen gyakran hallani az esetlegesen 139/2004 rendelet hatálya alá eső lehetséges gazdasági ügyletekről, még mielőtt ezen ügyleteket összefonódásokként bejelentenék a Bizottságnak.

55 E tekintetben az egyrészt a tény, hogy a 139/2004 rendelet 18. cikkének (4) bekezdése és a 802/2004 rendelet 16. cikkének (1) bekezdése értelmében vett meghallgatás iránti kérelmet azon összefonódás bejelentését követően kell benyújtani, amelyre vonatkozik, a harmadik személyek érdekében elkerülhetővé teszi, hogy anélkül nyújtsák be kérelmüket, hogy a Bizottság meghatározta volna az általa lefolytatandó ellenőrzési eljárás tárgyát, mivel ennek rögzítése csak a szóban forgó gazdasági ügylet bejelentésekor történik meg. Másrészt ezzel elkerülhetővé válik, hogy a Bizottságnak módszeresen válogatnia kelljen a hozzá benyújtott olyan kérelmek között, amelyek csupán absztrakt feltételezésekből származó gazdasági ügyletekre, vagy akár puszta szóbeszédre hivatkoznak, illetve amelyek esetében valóban bejelentik az adott gazdasági ügyletet.

56 Ellentétes esetben az összefonódások ellenőrzésére vonatkozó uniós szabályozás által a Bizottságra ruházott feladatok feleslegesen megnehezülnének. Annak szüksége ugyanis, hogy azon harmadik személyek, akik meghallgatásukat kérik, az erre irányuló kérelmüket az adott összefonódás bejelentését követően nyújtsák be, megfelel az ítélkezési gyakorlat szerint az összefonódások ellenőrzésére vonatkozó uniós szabályozás általános rendszerét jellemző gyorsasági követelménynek, amely arra kényszeríti a Bizottságot, hogy tartsa be a végleges határozat elfogadására vonatkozóan előírt szoros határidőket (a Bíróság C-202/06. P. sz., Cementbouw Handel & Industrie kontra Bizottság ügyben 2007. december 18-án hozott ítéletének [EBHT 2007., I-12129. o.] 39. pontja, és a C-413/06. P. sz., Bertelsmann és Sony Corporation of America kontra Impala ügyben 2008. július 10-én hozott ítéletének [EBHT 2008., I-4951. o.] 49. pontja). Következésképpen a hivatkozott szoros határidőkre tekintettel a Bizottság nem köteles minden egyes bejelentett összefonódás esetében ellenőrizni, hogy annak bejelentését megelőzően harmadik személyek jelezték-e érintettségüket, vagy sem.

57 A harmadik személyek nem hivatkozhatnak arra, hogy nem tudtak valamely bejelentés létezéséről. Éppen ellenkezőleg, a Bizottság ugyanis kifejezetten tájékoztatja őket arról, mivel a 139/2004 rendelet 4. cikkének (3) bekezdése értelmében, amennyiben a Bizottság megállapítja, hogy valamely bejelentett összefonódás a hivatkozott rendelet hatálya alá tartozik, a bejelentés tényét az érintett vállalkozások nevének, származási országának, az összefonódás jellegének és az érintett gazdasági ágazatoknak a megjelölésével közzéteszi. Ez a közzététel biztosítja, hogy az arról szóló tájékoztatás, hogy valamely összefonódást bejelentettek, mindenkinek rendelkezésére álljon.

58 Mindemellett, mivel kizárólag a bejelentés időpontja releváns a bizottsági vizsgálati eljárás megindítása szempontjából, a Bizottság nem hagyhatja figyelmen kívül a bejelentést követően hozzá benyújtott meghallgatás iránti kérelmeket, még ha azok a fent hivatkozott rendelkezésben előírt közzétételt megelőzően is kerültek benyújtásra.

59 A jelen ügyben a felperes a szóban forgó összefonódás bejelentése előtt két hónappal tájékoztatta a Bizottságot arról, hogy szeretné, ha az utóbbi meghallgatná, amennyiben az a szóban forgó összefonódás bejelentését követően úgy ítéli meg, hogy az közösségi léptékű. Ugyanakkor ez a tény nem orvosolhatja azt, hogy miután az EDF és Segebel közötti tervezett gazdasági ügylet – amelyről a felperesnek már korábban tudomása volt – ténylegesen összefonódássá vált, és azt a felek jogszerűen bejelentették, továbbá ennek következtében megindult a 139/2004 rendeletben meghatározott eljárás, amelynek keretében a felperes szerette volna, hogy a Bizottság meghallgassa, nem nyújtotta be újból az erre irányuló kérelmét, illetve semmilyen más kezdeményezést sem tett.

60 Továbbá meg kell jegyezni, hogy a felperes a Bizottságnak a 2009. június 23-i levelére adott válasza miatt nem hivatkozhat a jogos bizalomra. Ebben a válaszban ugyanis a Bizottság nem vállalt kötelezettséget arra, hogy adott esetben majd felveszi a kapcsolatot a felperessel annak érdekében, hogy az utóbbi további észrevételeket tehessen. A Bizottság csupán arra vállalt kötelezettséget, hogy az említett levél tartalmát figyelembe fogja venni, amennyiben a szóban forgó összefonódás közösségi léptékű lesz. Márpedig meg kell állapítani, hogy az engedélyező határozat (89)–(99) preambulumbekezdése azt mutatja, hogy a Bizottság figyelembe vette a 2009. június 23-i levélben arra vonatkozóan feltett kérdést, hogy az EDF és a GDF Suez a

francia állam e vállalkozások tulajdonosi körében való jelentős jelenlétének ellenére két, egymástól független vállalkozásnak tekinthető-e, és e kérdésre igenlően válaszolt. Tehát, függetlenül attól, hogy a fent hivatkozott preambulumbekezdésekben megfogalmazott állítások mennyire megalapozottak, és hogy az általuk tartalmazott elemzés milyen mélységű, megállapítható, hogy a Bizottság a hivatkozott levélre adott válaszában ígérteknek megfelelő magatartást tanúsított.

61 Egyébiránt az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a bizalomvédelem elvére történő hivatkozás joga minden olyan jogalanyt megillet, amelyek kapcsán valamely uniós intézmény az általa tett pontos ígéretek tényénél fogva megalapozott várakozásokat keltett. Mindazonáltal, ha az elővigyázatos és körültekintő gazdasági szereplő számíthat az érdekeit esetleg érintő közösségi intézkedés elfogadására, annak elfogadása esetén nem hivatkozhat az említett elvre (lásd a Bíróság C-519/07. P. sz., Bizottság kontra Koninklijke FrieslandCampina ügyben 2009. szeptember 17-i ítéletének [EBHT 2009., I-8495. o.] 84. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

62 A jelen ügyben a felperes legkésőbb a bejelentés közzétételekor megerősítést nyert a tekintetben, hogy a szóban forgó összefonódást végül bejelentették a Bizottságnak. Ezen túlmenően hozzáférése volt azon információkhoz, miszerint a Bizottság egyrészt – az előzetes vizsgálatot követően és a végleges határozat erre vonatkozó részének sérelme nélkül – úgy vélte, hogy a szóban forgó összefonódás a 139/2004 rendelet hatálya alá tartozhat (a bejelentés közzétételének 3. pontja), másrészt pedig felhívta az érintett harmadik feleket, hogy a közzétételtől számított tíz napon belül nyújtsák be az arra vonatkozó észrevételeiket (a bejelentés közzétételének 4. pontja).

63 E körülmények között a felperesnek lehetősége lett volna arra, és ennélfogva neki kellett volna kezdeményeznie az észrevételek Bizottsághoz való benyújtását, vagy legalábbis megerősítenie az eljárás során történő meghallgatása iránti kérelmet. Egyébiránt, tekintettel a 139/2004 rendelet által a Bizottsággal szemben előírt határidőkre, a felperes nem hagyhatta figyelmen kívül, hogy a szóban forgó összefonódásra vonatkozó bizottsági határozat rövid időn belül megszületik, és hogy ez a határozat lehet, hogy a szóban forgó összefonódást már az I. szakaszban a közös piaccal összeegyeztethetőnek fogja nyilvánítani.

64 Következésképpen a felperes nem teljesíti az ahhoz szükséges második feltételt, hogy jogosult legyen a megtámadott határozatot megtámadni azon indokból, hogy az sérti eljárási jogait.

– Az engedélyező határozattal szembeni kereset elfogadhatóságára vonatkozó következtetések

65 Mivel a felperes nem teljesíti sem a fent hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítéletből eredő elfogadhatósági feltételeket, sem az eljárási jogok védelmére irányuló keresetekre alkalmazandó feltételeket, annak a következtetésnek van helye, hogy a felperesnek nincs kereshetőségi joga az engedélyező határozattal szemben.

66 Ezt a következtetést nem vonják kétségbe a felperesnek a hatékony bírói jogvédelemhez való jogára vonatkozó érvei, amely elv jelentőségét a Lisszaboni Szerződés – különösen az Európai Unió Alapjogi Chartájában kimondott kötelező érvény, valamint több tagállam jogrendszerében bekövetkezett bizonyos változások révén – is kiemelte.

67 Elegendő emlékeztetni arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a megsemmisítés iránti kereset elfogadhatósági feltételeit nem lehet figyelmen kívül hagyni a hatékony bírói jogvédelemhez való jognak a felperes szerinti értelmezésére hivatkozva (a Bíróság C-260/05. P. sz., Sniace kontra Bizottság ügyben 2007. november 22-én hozott ítéletének [EBHT 2007., I-10005. o.] 64. pontja és a Bíróság C-444/08. P. sz., Região autónoma dos Açores kontra Tanács ügyben 2009. november 26-án hozott végzésének [az EBHT-ban nem tették közzé] 70. pontja). Ezért az a magánszemély, akit nem érint közvetlenül és személyében a Bizottság határozata, és akinek az érdekeit következésképpen nem érinti ez az intézkedés, nem hivatkozhat ilyen határozattal szemben a bírói jogvédelemhez való jogra (lásd a Bíróság C-483/07. P. sz., Galileo Lebensmittel kontra Bizottság ügyben 2009. február 17-én hozott végzésének [EBHT 2009., I-959. o.] 60. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

68 Márpedig a fent kifejtett elemekből kitűnik, hogy ezek a feltételek a jelen ügyben nem teljesülnek, és hogy a felperes eljárási jogainak védelmére irányuló keresete elfogadhatósága abból ered, a szóban forgó összefonódás Bizottságnak történt bejelentését követően nem tett semmiféle lépést. Következésképpen a felperes nem jogosult arra hivatkozni, hogy amennyiben a Bíróság a jelen keresetet elfogadhatatlannak nyilvánítaná, ez veszélyeztetné a hatékony bírói jogvédelemhez való jogának érvényesülését.

69 A fenti megfontolások összességéből következően a felperesnek az engedélyező határozat megsemmisítésére irányuló kereseti kérelmét mint elfogadhatatlant el kell utasítani.

Az áttételt megtagadó határozat megsemmisítése iránti kérelemről

70 A Bizottság először is arra hivatkozik, hogy áttételt megtagadó határozat megsemmisítése iránti kereseti kérelem elfogadhatatlan, mivel a kereset az eljárási szabályzat 44. cikke 1. §-ának c) pontját megsértve nem tartalmazza a szóban forgó kereseti kérelem alátámasztására felhozott jogalapok rövid ismertetését.

71 E tekintetben emlékeztetni kell, hogy az Európai Unió Bírósága Alapokmányának 21. cikke – amely a hivatkozott Alapokmány 53. cikkének első bekezdése értelmében a Törvényszék előtti eljárásra is irányadó –, valamint az eljárási szabályzat 44. cikke 1. §-ának c) pontja előírja, hogy a keresetlevélnek tartalmaznia kell a felhozott jogalapok rövid ismertetését. Ez azt jelenti, hogy a keresetlevélnek magyarázattal kell szolgálnia arra, miben állnak a jogalapok, amelyekre a keresetet alapították, és nem szorítkozhat pusztán a jogalap elvont említésére. Továbbá a jogalapok ismertetésének kellően világosnak és pontosnak kell lennie ahhoz, hogy lehetővé tegye az alperes részére védekezésének előkészítését, és hogy a Törvényszék adott esetben további erre vonatkozó információ nélkül határozni tudjon a keresetről. Ahhoz, hogy valamely kereset, illetve – pontosabban – valamely jogalap elfogadható legyen, a jogbiztonság és a gondos igazságszolgáltatás elve megköveteli, hogy azok a lényeges ténybeli vagy jogi körülmények, amelyeken a kereset alapul, legalább röviden, de összefüggően és érthetően kitűnjenek magából a keresetlevélből (a Törvényszék T-224/00. sz., Archer Daniels Midland és Archer Daniels Midland Ingredients kontra Bizottság ügyben 2003. július 9-én hozott ítéletének [EBHT 2003., II-2597. o.] 36. pontja és a T-308/05. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 2007. december 12-én hozott ítélet [EBHT 2007., II-5089. o.] 71. és 72. pontja).

72 Meg kell állapítani, hogy a felperes teljesítette a fent említett feltételeket. Ugyan nem magyarázta el egyértelműen azon indokokat, amelyek miatt a jelen ügy körülményei alapján véleménye szerint a Bizottságnak helyt kell adnia az áttétel iránti kérelemnek, ám ettől még azt kifogásolta, hogy a Bizottság nem vizsgálta meg kellő alapossággal az áttétel iránti kérelmet, és ezáltal a Bizottság visszaélésszerűen alkalmazta értékelési jogkörét, továbbá eltért az erre vonatkozó korábbi döntéshozatali gyakorlatától.

73 Következésképpen a Bizottság által felhozott első elfogadhatatlansági kifogást el kell utasítani.

74 Másodszor a Bizottság úgy véli, hogy az áttételt megtagadó határozat nem érint sem közvetlenül, sem személyében az olyan harmadik személyeket, mint a felperes, ellentétben azzal a Törvényszék T-119/02. sz., Royal Philips Electronics kontra Bizottság ügyben 2003. április 3-án hozott ítéletének (EBHT 2003., II-1433. o.) alapjául szolgáló esettel, amikor a Bizottság egy összefonódás vizsgálatát áttette a nemzeti hatóságok elé.

75 Emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint egy összefonódás által érintett harmadik személy jogosult lehet a Törvényszék előtt vitatni egy olyan határozatot, amellyel a Bizottság helyt adott a valamely nemzeti versenyhatóság által benyújtott áttétel iránti kérelemnek (a továbbiakban: az áttételről szóló határozat) (a Törvényszék fent hivatkozott Royal Philips Electronics kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 299. és 300. pontja, valamint a T-346/02. és T-347/02. sz., Cableuropa és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2003. szeptember 30-án hozott ítéletének [EBHT 2003., II-4251. o.] 81. és 82. pontja).

76 Azon kérdés megválaszolása érdekében, hogy ugyanez a megoldás irányadó-e az áttételt megtagadó határozatra – amelyik pont ellenkezőleg nem ad helyt az erre irányuló kérelemnek –, érdemes áttekinteni azon érvelés fő lépéseit, amely révén a Törvényszék fent hivatkozott megoldásra jutott.

77 A közvetlen érintettség kapcsán a Törvényszék megjegyezte, hogy az áttételről szóló határozat közvetlen következményeként az összefonódás vagy annak egy része valamely nemzeti versenyhatóság kizárólagos ellenőrzése alá kerül, és e hatóság saját nemzeti versenyjoga alapján fog határozni az összefonódásról. Az áttételről szóló határozat, mivel az áttétel révén a szóban forgó összefonódás szabályosságának értékelésére vonatkozó kritériumok, valamint az alkalmazandó eljárás módosulnak, a harmadik személyek jogi helyzete is változik, ugyanis az áttétel megfosztja őket attól a lehetőségtől, hogy a Bizottság az uniós jog szempontjai alapján vizsgálja meg a szóban forgó összefonódás jogszerűségét. Ezzel kapcsolatosan a Törvényszék kifejtette, hogy ez a megállapítás független attól, hogy az áttételről szóló határozatot követően alkalmazandó nemzeti versenyjog az uniós jog által biztosított eljárási jogokkal megegyező jogokat biztosít-e harmadik személyeknek, mindazonáltal e határozat azzal jár, hogy e harmadik személyeket megfosztja a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 1989. december 21-i 4064/89/EGK tanácsi rendelet (HL 1990. L 257.,

13. o., magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 31. o.) 18. cikkének (4) bekezdésében – amely tartalmilag megegyezik a 139/2004 rendelet 18. cikke (4) bekezdésének tartalmával – rájuk ruházott eljárási jogoktól. Egyébiránt a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy az áttételről szóló határozat megakadályozza a harmadik személyeket abban, hogy előtte megtámadják a nemzeti hatóságok értékelését, miközben az áttétel hiányában a Bizottság értékelését e harmadik személyek jogosultak lennének megtámadni (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Royal Philips Electronics kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 280–287. pontját és a fent hivatkozott Cableuropa és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 57–65. pontját).

78 A személyében való érintettség kapcsán a Törvényszék különösen azt vizsgálta meg, hogy az áttétel hiányában az összefonódás által érintett harmadik felek a 4064/89 rendelet 18. cikke (4) bekezdésének alkalmazásával jogosultak voltak-e arra, hogy a Bizottság meghallgassa őket. Miután megállapította, hogy a harmadik személyek jogosultak voltak erre, ebből azt a következtetést vonta le, hogy az áttételről szóló határozat – amely azzal jár, hogy a harmadik személyeket megfosztja attól a jogtól, hogy a Törvényszék előtt vitatják azt az értékelést, amelyet az áttétel hiányában jogosultak lettek volna vitatni – ugyanolyan módon személyükben érintette e harmadik személyeket, mint az áttétel hiányában a Bizottság által hozandó összefonódást engedélyező határozat (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Royal Philips Electronics kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 295. és 297. pontját és a fent hivatkozott Cableuropa és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 74., 76. és 79. pontját).

79 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy ahhoz, hogy egy harmadik személy által az áttételről szóló határozattal szemben benyújtott kereset elfogadhatónak minősüljön, a Törvényszék két megfontolásra támaszkodott, vagyis arra, hogy az uniós jognak el kell ismernie egyrészt e harmadik személyek eljárási jogait egy összefonódás bizottsági vizsgálata során, másrészt azt, hogy e személyek bírói jogvédelemben részesülhetnek a fent említett eljárási jogaik esetleges megsértésének vitatása érdekében.

80 Mindazonáltal az áttételt megtagadó határozat egyáltalán nem veszélyezteti ezen eljárási jogokat, illetve a bírói jogvédelemhez való jogot, amely éppen ellenkezőleg, a közösségi léptékű összefonódások által érintett harmadik személyek részére biztosítja egyrészt, hogy a Bizottság az összefonódást az uniós jog alapján vizsgálja meg, másrészt, hogy a Törvényszék lesz az eljárást lezáró bizottsági határozattal szemben esetlegesen benyújtott kereset elbírálására hatáskörrel rendelkező bíróság.

81 E körülmények között a felperes kereshetőségi joga nem eredhet a fenti 75. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat analógia útján történő alkalmazásából.

82 A felperes azon érve tekintetében, miszerint az áttételt megtagadó határozat megváltoztatja azon feltételeket, amelyek alapján a Bizottságnak a szóban forgó összefonódást meg kell vizsgálnia, emlékeztetni kell, hogy a 139/2004 rendelet 9. cikkének (9) bekezdése fenntartja a tagállamoknak azt a lehetőséget, hogy keresetet nyújtsanak be saját nemzeti versenyjoguk alkalmazása érdekében. Ezzel szemben a közösségi léptékű összefonódás ellenőrzési rendszerében semmi nem enged arra következtetni, hogy a felperes jogosult lenne az áttételt megtagadó határozatot azon indokkal vitatni, hogy ez a határozat megakadályozza, hogy a szóban forgó összefonódás vizsgálatára, valamint az e vizsgálat elleni jogorvoslatokra valamely tagállam joga, és ne az uniós legyen irányadó.

83 Továbbá meg kell jegyezni, hogy az áttételt megtagadó határozattal szembeni kereset elfogadhatósága nem származhat abból a tényből, hogy az adott nemzeti jog szélesebb terjedelmű eljárási jogokat és/vagy bírói jogvédelmet nyújthatna a felperesnek, mint amilyet az uniós jog előír. A jogbiztonság elvével ugyanis ellentétes az, hogy az uniós bíróság előtti kereset elfogadhatósága attól függjön, hogy annak a tagállamnak a jogrendszere, amelynek nemzeti versenyhatósága sikertelenül kérelmezte valamely összefonódás vizsgálatának hozzá történő áttételét, szélesebb terjedelmű eljárási jogokat és/vagy bírói jogvédelmet nyújthatna érintett harmadik személyeknek, mint amilyet az uniós jog előír. Ezzel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy az említett eljárási jogok

és bírói jogvédelem terjedelme számos olyan tényezőtől függnek, amelyek egyrészt nehezen hasonlíthatók össze, másrészt olyan jogalkotói és ítélkezési gyakorlatból eredő változásoknak vannak kitéve, amelyek nehezen ellenőrizhetők.

84 Egyébiránt egy uniós bírósághoz benyújtott keresetnek eleve az a célja, hogy biztosítsa az uniós jog tiszteletben tartását – függetlenül attól, hogy mekkora az e jog által biztosított eljárási jogok és bírói jogvédelem terjedelme –, és nem az, hogy a nemzeti jog által nyújtott esetlegesen szélesebb terjedelmű védelmet kérjen.

85 A fenti megfontolások alapján az áttételt megtagadó határozat megsemmisítésére irányuló kereseti kérelmet, és ennélfogva a kereset egészét elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.

A költségekről

86 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Továbbá ugyanezen cikk 4. §-ának harmadik bekezdése alapján a Törvényszék elrendelheti, hogy a beavatkozó maga viselje saját költségeit.

87 Mivel a felperes pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell őt a saját és a Bizottság költségeinek viselésére. Az EDF maga viseli saját költségeit.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (hatodik tanács)

a következőképpen határozott:

1) A Törvényszék a keresetet mint elfogadhatatlant elutasítja.

2) Az Association belge des consommateurs test-achats ASBL maga viseli a saját költségeit, valamint az Európai Bizottság részéről felmerült költségeket.

3) Az Électricité de France (EDF) maga viseli saját költségeit.

Moavero Milanesi Wahl Soldevila Fragoso

Kihirdetve Luxembourgban, a 2011. október 12-i nyilvános ülésen.

Aláírások